

Dokumenttyp Direktiv	Ansvarig verksamhet Sekretariatet	Version	Antal sidor 3
Dokumentägare Helena Agnemyr, Johanna Orre Enhetschef	Fastställare Regionfullmäktige	Giltig fr.o.m. 2019-11-25	Giltig t.o.m. Tills vidare

Direktiv för medborgardialog

Gäller för: förtroendevalda och anställda i Region Värmland

Inledning

En grundförutsättning för en medborgardialog är att det finns ett genuint intresse från de förtroendevalda för att tidigt i beslutsprocessen lyssna in och fånga upp åsikter bland invånarna inför strategiska beslut. En medborgardialog är i grunden ett möte eller ett samtal mellan invånare och förtroendevalda när beslutet fortfarande är påverkbart. Dialogen ska ses som en del av beslutsunderlaget. Det slutgiltiga beslutet fattas dock alltid av de förtroendevalda.

En medborgardialog är inte en vetenskaplig undersökning och målsättningen är inte att kunna genomföra en *statistiskt representativ* undersökning. Medborgardialog handlar om att öka invånarnas inflytande och delaktighet i den demokratiska processen.

Direktivet ska tydliggöra syftet med medborgardialog som metod, vilka som kan ta initiativ till en medborgardialog, var beslut om att genomföra en medborgardialog fattas samt hur dialogerna genomförs på ett effektivt sätt.

Dialoger som genomförs med ett verksamhetsutvecklande syfte är att betrakta som brukardialog och omfattas inte av direktivet för medborgardialog.

Syftet med medborgardialog

Det övergripande syftet med medborgardialog som metod är att ge de förtroendevalda utökad underlag inför större beslut, samt att stärka invånarnas inflytande och delaktighet.

Medborgardialogen kan även användas till att öka invånarnas kunskaper och intresse för regionens verksamhet samt att informera om att regionen är en politiskt styrd organisation.

Inför varje enskild dialog ska det finnas ett tydligt formulerat syfte med den aktuella dialogen, och varför den ska genomföras. Syftet ska formuleras av de som väcker initiativet till en dialog.

Initiativ till medborgardialog

Initiativ till medborgardialog kan komma från en nämnd, från verksamhetsföreträdare eller enskilda medborgare. Den som initierar dialogen ansvar för att definiera syftet med medborgardialogen samt en övergripande frågeställning. Förslaget lämnas till regionfullmäktiges presidium.

Beslut om medborgardialog

Beslut om att genomföra en medborgardialog fattas av regionfullmäktiges presidium. För att fullmäktiges presidium ska kunna fatta ett beslut krävs ett underlag från en nämnd, från

en verksamhetsföreträdare eller enskild medborgare som preciserar syftet med dialogen samt en övergripande frågeställning.

Presidiet beslutar även om vilken grupp av förtroendevalda som ska genomföra medborgardialogen, till exempel en nämnd eller hela regionfullmäktige.

Den gruppering som presidiet beslutar ska genomföra dialogen ska sedan i sin tur fastställa metod och målgrupp i en handlingsplan (se nedan).

Genomförande av en medborgardialog

Medborgardialog är de förtroendevaldas verktyg och ska alltid genomföras av de förtroendevalda. Regionfullmäktiges presidium är de som avgör vilket förtroendemannaorgan som ska vara med och delta vid en medborgardialog.

Tjänstemannastöd

Kansliavdelningen är ansvarig avdelning för handläggarsstödet till medborgardialogen. Efter att regionfullmäktiges presidium beslutat om medborgardialog, tar ansvarig handläggare fram förslag på en handlingsplan inför genomförandet som ska fastställas av det förtroendemannaorgan (exempel nämnd) som ska genomföra dialogen.

Ansvarig handläggare planerar, medverkar vid genomförandet av medborgardialogen, analyserar och sammanställer resultatet från dialogerna samt återkopplar resultatet till deltagare och allmänhet. I uppdraget ingår också att samordna förberedelse- och utbildningstillfällen för de förtroendevalda inför dialogtillfällena.

Kommunikationsavdelningen är ansvarig för den interna och externa kommunikationen före, under och efter genomförande av en medborgardialog. Avdelningen ansvarar för att en kommunikationsplan tas fram och fastställs av det förtroendemannaorgan som ska genomföra dialogen.

Regiondirektören ser utifrån fastställd handlingsplan till att ändamålsenliga resurser utöver ovan nämnda avsätts eller lämpliga arbetsgrupper tillsätts för att dialogen ska kunna genomföras.

Flera av regionens verksamheter arbetar med olika dialogformer och det finns ett värde av att samordna kompetensen inom detta område samt att samla och sprida kunskap inom regionen.

Handlingsplanen ska innehålla:

- Syfte
- Val av målgrupp och deltagare
- Funktioner i förvaltningen som förväntas bidra innan eller under genomförandet
- Val av metod
- Tidsplanering
- Aktivitetslista
- Ansvar och roller
- Utbildningsinsatser inför dialogerna
- Återkoppling och utvärdering
- Hur dialogen ska dokumenteras
- Hur resultaten ska tas tillvara och spridas
- Utmaningar och risker
- Kostnader för genomförandet

Kommunikationsplanen tas fram av kommunikationsavdelningen och ska tydliggöra vad som ska kommuniceras, internt och externt, samt till vilka målgrupper.

Val av målgrupp

En av grunderna för en bra medborgardialog är att nå människor som vanligtvis inte är aktiva eller hörs i samhällsdebatten. Det bör därför vid val av målgrupp genomföras en intressent- och målgruppsanalys för att identifiera vilka målgrupper som bör ges inflytande i en viss fråga. I analysen ska ett jämställdhets- och barnrättsperspektiv beaktas. En annan viktig aspekt att beakta vid val av målgrupp är den regionala spridningen, dvs. att invånare i hela länet får möjlighet att delta med sina synpunkter.

Val av metod

En medborgardialog kan delas in i olika delaktighetsformer. Val av metod beror på syfte, frågeställning och målgrupp. Ibland kan det vara en god idé att använda sig av en kombination av flera dialogmetoder för att nå en viss målgrupp. Ingen metod är bättre eller sämre än någon annan, men olika metoder har sina för- och nackdelar och lämpar sig därmed olika bra beroende på medborgardialogens syfte.

Vid val av metod, rekommenderas Sveriges kommuner och landstings (SKL) webbsida: www.dialogguiden.se. På denna portal kan man fylla i olika variabler som syfte och innehåll, och få förslag på lämpliga metoder vid ett genomförande.

Ekonomiska resurser

Ansvarig handläggare tar fram en budget för medborgardialogen i samband med handlingsplanen. Det finns medel avsatta i förtroendemannabudgeten för medborgardialog.

De förtroendevalda som medverkar i dialogen får sammanträdesarvode, ersättning för förlorad arbetsinkomst samt reseersättning.

Återkoppling av en medborgardialog

Utfallet av en genomförd medborgardialog ska alltid presenteras för de förtroendevalda som genomfört dialogen, för de invånare som medverkat samt för regionfullmäktige.

Dokumentet är utarbetat av: Helena Agnemyr, Johanna Orre